

prepovedano. Tako pogodbe tudi tedaj niso veljavne, ako so se sklenile že poprej, predno je ukaz zadobil moč. Kdor se ne ravna po predpisih ministrskega ukaza, zapade kazni do 5000 K. ali zaporu do 6 mesecov.

O tem se obveščajo prizadeti s pripombo, da se je v očigled ministrskega ukaza z dne 2. aprila 1917, drž. zak. št. 147, razveljavil ukaz c. kr. deželnega predsednika za Kranjsko z dne 27. junija 1916, št. 2089, dež. zak. št. 27, o obrambi domačega kostanja, ki ga je bilo doslej vpoštovati.

Razno.

Iz Drave so potegnili v Pušenici pri Ormožu mrlja neke neznane ženske.

Sparkasa v Ormožu je na zadnji seji svojega odbora slednje darila sklenila: društvo za boj zoper tuberkulozo na Štajerskem 200 kron, nemškemu „Schulvereinu“ in „Südmärk“ po 200 kron, društvu branilnikov po vojni poškodovane člane 100 kron, prostovoljni požarni brambi v Ormožu 500 kron, po brežiskem potresu prizadetim 300 kron, mestni občini ormožki 6000 kron, za enega vojnega poškodovanca v mestu in enega v sodniškem okraju ormožkemu po 100 kron. Sparkasa v Ormožu je v vojno-pomočne namene doslej 7700 kronta darovala. Pač lep uspeh tega vzorno deljanega zavoda!

Slovenski klerikali v branisernem boju. Nata dolgoletna prorokovanja se pričenljajo na — za slovensko ljudstvo prav žalostni način uresničevati. Zdaj se črni gospodje zopet grozovito lasajo ... Tako čitamo v zadnji „Straži“:

„Gorje onim! Sobotni „Slovenec“ piše z ozirom na sedanji politični položaj: „Jugoslovani bili lahko v teh časih igrali pomembno vlogo. V to je treba izpolnitve enega samega pogoja: da so edini! Seveda edini ne-le na vnanje, temveč tudi notranje, v konkretnih zadevah. Pred očmi morajo imeti, da gre to pot za vse! S to besedo je vse povedano. Malenkostni oziru tu ne smejo veljati. Ves hrvačko-slovenski narod bo z bistrim očesom kontroliral delovanje svojih poslancev, zlasti pa slovensko ljudstvo. Gorje onim, ki bi v tem velesremem času **osebne spletke** stavljal na nadzivljenski interes naroda in države! — Soglašamo! Ta gorje pa bi se naj zaklical posebno glasno danes na občinem zboru nove Zadružne centrale onim ljudem, ki so **razbili vseslovensko zadružno organizacijo** iz ozirov, ki niso niti zadružni initi idealni, ampak zelo, zelo osebni. Tokaj je rana, ki se mora z neusmiljeno roko izčistiti, kajti v gospodarskem oziru zasledovati **kerislovene namene**, a v imenu sloge prepovedovati, da se naj na politični tribuni o tem molči, bo težko držalo. Sicer pa se pripravljajo o tem na drugem mestu **velika odprtka**.“

Pač ojstre besede! Kranjski slovenski klerikali očitajo Štajerskim slovenskim klerikalcem, da delajo ti „osebne spletke“ (ker hočejo namreč ti znane dr. Šusteršiča podpreti!) — Štajerski slov. klerikalci pa zopet očitajo kranjskim bratcem, da so ti iz „zelo, zelo osebnih vzrokov“ razbili zadružno organizacijo in da zasedujejo le „koristolovne namene“. Mi vprašamo pri temu le prav ponino: Kdo bode platal te lumperije pri slovensko-klerikalni zadružni organizaciji? Gotovo le slovensko klerikalno župeljano ljudstvo, ki se je dalo za nos voditi od koristolovev ... Sicer pa hočemo počakati „velika odprtka“, da izpregovorimo svoje mnenje!

Pobrež-Sv. Vid pri Ptaju. Piše se nam: V Pobrež-Sv. Vida pri Ptaju pri posestniku Jožef Obrani so bili tatovi, ki bi radi zrnje pokradli, pa so jih prehitro slišali, da niso imeli sreče kaj ukrasti. Tat je pustil sekiro

in plašč: katerega je, naj si pride sam po sekiro in po plašč ter se dobi eno sekiro in se en plašč „kočoj“. — Posestniki varujte se, da vas ne bojo tatovi obkrali, kakor bi radi nas!

Pokojnemu g. Toplaku v Juršincih v slovo. Iz bojišča se nam piše: Na bojnem polju stoeči Alois Horvat th. Zugsf. od 87. k 97 pešpolku prideljen, žalujem za svojim nekdajnim g. Hans Toplak iz Juršinc. Bil je dober trgovec in tudi dober predučevalec svojih učencev. Vedno je se mu moreno zahvaljujem za vse njegove dobre nauke in muke, katere je pretrpel z mano v mojih starih učnih letih, kakor poznan od cele fare Lovrenčke. Tedaj bodi mu zemljica lahka!

Setveno blago. Piše se nam: Nasadni odbor za mesto Maribor na pridobiti večjo množino setvenega blaga za grah in fiziol. Lastniki zemljišč, ki taka semena potrebujejo, naj svojo potrebitino pismeno načelniku nasadnega odbora g. Jul. Primmer, Maribor, Tegetthofstraße 41, naznajo.

Iz Judendorfa na Zgornjem Štajerskem se nam piše z dne 17. aprila: Ali je mogoče, da sedaj, ko to pišem naš cenjeni in visoko spošтовani prijatelj Jaka Turk poticava v hladni zemlji? Biilo je Veliko soboto, ko se je naenkrat počutil malo bolnega; seveda bolezen je bila veliko hujša, kakor si je misli. In naslednjega dneva, bila je Velika nedelja, ni mogel več iz postelje, ostal je v njej. Nič več kakor tri dni, potem so ga pa nesli štirje pogrebci v mrtvašnico. Pogreb se je izvršil v nedeljo popoldan ob 5. uri. Stoglavica množica njegovih znancev in prijateljev ga je spremljala na zadnji poti. Bil je slovenski pogreb kakoršnega že dolgo nismo videli tukaj. On je bil rojen v Zagorjih ob Savi 7. julija leta 1885. Mati in oče že tudi počivata v hladni zemlji. Poskusil si je bil srečo v premogokopih na Nemškem, in bila mu je tudi mila. Ko se je vrnil v domači kraj na zeleno Štajersko, tja, kjer mu je tekla zibelj, ko je zopet hodil po domači grudi, se je počutil zopet srečnega. Tam si je bil začital pot v bodočnost prav natnačno, samo nesrečna svetovna vojna je kriva vseh slabih posledic. Začetkom vojske se je preselil v Seegraben pri Leobnu na Zgornje Štajersko. Zaradi svoje izurjenosti v igranju na različne godbene instrumente je kmalu zaslovel po celih okolicah. Naredil je mariskateremu dosti kratkih uric, zato ga tudi ne bodemo mogli pozabiti. Bil je oženjen in zapuščen z dvema otrokoma. Zastonj kliče zdaj mali sinček z imenom Viki dragi basedo „ote“, zastonj — položili so ga v črni hladni grob... Ostanimo mu zvesti v spomin do smrti! — Tem potom se tudi lepo zahvalim, v imenu gospa Turk in ostalih sorodnikov vsem znancem in prijateljem, da so se tako mnogoštevilno udeležili pogreba. Glöck auf!

Vzamite izkaznice seboj. Orožništvo in policija ter vojaški nadzorovalni oddelki so dobili ukaz, da morajo vstaviti vsakega moškega, ki ni za vojaško službo, premiad ali prestari. V Mariboru res te dni nadzorujejo vsakega moškega civilista, ki bi se bil v stanu nositi cesarstvo sukno. Isto se lahko zgodi tudi na železnicni ali kje drugod. Vsled tega priporočamo vsakemu, da ima vedno pri sebi kako zanesljivo izkaznico: vojaško oprostilno potrdilo, dopustnico, invalidno izkaznico ali črnovojnsko legitimacijo, iz katere je razvidno, da je bil pri prebiranjem spoznat za nesposobnega; če pa tega nimam, pa vzemti seboj izkaznico od občine, na kateri ti župan potrdi, kdo si, kadar si rojen itd.

Pogodbena dobava krompirja. C. kr. urad za ljudsko prehrano dovoljuje sklepanje pogodb glede dobave krompirja v letošnji jeseni. Pogodborejo sklepati pridelovalci večja industrijska podjetja, konzumna društva in konzumi sploh. V pogodbi je navesti množino in seveda tudi število oseb, ki se jih misli tem potom s krompirjem prekrbeti. Pravilno sestavljanje pogodbe je vlagati pri pristojnih okrajnih glavarstvih najkasneje do dne 30. t. m. Okrajna glavarstva predložijo te pogodbe deželni vladam v potrdilo. Ako vlada pogodbo potrdi, tudi okrajno glavarstvo v jeseni pri

doličnih kmetovalcih pogojene množine krompirja ne bo zaplenilo. V teh pogodbah vidimo veliko olajšanje preskrbovanja in naj bi prizadeti ne zamudil prilike, kajti preskrba s krompirjem bo v jeseni prav gotovo že težja kakor prešlo leto.

Vojaški delavski oddelki. Vojaška uprava je določila, da se odslej oddajejo vojaško-delavski oddelki v vsako občino, da pomagajo opraviti nujna spomladna in poletna dela. Dočim je veljalo do sedaj pravilo, da so se oddajale skupine po 5. mož, se bodo odslej oddajali oddelki po 20 mož. Ker jih posamezni posestnik ne more toliko rabiti, naj se posamezni posestniki dogovorijo in razdelijo 20 mož primerno med posamezne posestnike. Prošnja se pošlje po občini c. kr. žetvenemu komisarju, ki je nastavljen pri vsakem okrajnem glavarstvu. Žetveni komisarji sprejemajo tudi prošnje za vojaške konje.

1000 dni vojne. Preteklo soboto, dne 28. aprila, je ravno 1000 dni od začetka svetovne vojne poteklo. K temu piše dr. H. Friedmann a n n v „Grazer Tagblattu“: — „Vsak teh 1000 dni stal je povprečno življenje 7000 do 8000 vojakov vseh vojujočih se narodov. V vsakih 3 dneh izdale so države za vojno eno milijardo (tisoč milijonov). Najmanje 16.000 vojakov je bilo vsaki dan ranjenih, 4000 pa vsaki dan vjetih. Ako se steje le mrtve, porabila je vojna doslej toliko, kolikor stane skupno za vojno sposobno moštvo od 60 milijonov. Za dežurne troške enega samega dneva, ki danes pol milijarde visoko presegajo, zanoglo bi se veliko mesto z vsemi, kar k njemu spada, s palačami, javnimi poslopji, prometnimi sredstvi, v puščavo zgraditi. Vsak dan pada skoraj trikrat toliko mož, kolikor jih v mirnem času na Nemškem umre. S temi, ki so padli, njih svojci in potonci bi bilo dovolj ljudi za celo zemeljski del. Vsak dan ostanе 20.000 otrok ki bi v mirnem času na svet prišli, nerojenih. V tisoč dnevnih vojne pač ni pretekla niti ena sekunda, brez da bi na katerkoli ogromnih front ena kanona za grmeča; pretekla pa gotovo ni niti ena minuta, v katerem ni vsled vojne vsaj eno clovesko življenje ugashnilo.“

13 milijard nemškega vojnega posojila. K-B. Berlin, 28. aprila. V glavnem odboru državnega zборa poročal je državni tajnik Groedern glede uspeha zadnjega nemškega vojnega posojila. Uspeh podpisovanja znača do današnjega dneva 12.978.940.700 mark. Ker teče čas za podpisovanja na bojiščih še do srede maja, je brezvonomno, da se bode pri 6. vojnim posojilju ogromno sveto 13 milijard (13 tisoč milijonov) doseglo. Kaj pomeni ta svota z ozirom na dejstvo, smo imeli že 5 posojil in da se je zadnjo 10-milijardsko posojilo izvršilo komaj pred 6 meseci, to je finančni krogom jasno. Za vseh 6 vojnih posojil na Nemškem se kaže zdaj skupni uspeh **60.195.200.000 mark (bez 60 milijard)**.

Sudarska nesreča na Nemškem. K-B. poroča iz Bochuma z dne 28. aprila: Na cesti „Karl Friedrich“ v Wiemershausenu se enu se je danes ob 5. uri 40 min. zjutraj težka nesreča zgodila. Na vrv odtrgal in je padla „korba“ z 42 rudarji v globocino. Mrlje se še ni moglo shraniti. Zal, da se mora z možnostjo računati, da je prislo vseh 42 rudarjev ob zivljaju.

Razglas vojne uprave v Srbiji. „Beogradskie Novine“ pripravljajo v št. 111. razglas vojne uprave, v katerem je receno, da poskušajo Angleži in Francozi na hujuskati prebivalstvo Srbije na vstaško dejanje proti sedanjem oblasti. Zgodovina zadnjega takega poskusa — naj si je tudi žalostna za omikan del srbskega naroda, ki se je dal po nekaterih plačanih agentih zapeljati v sigurno samoubojstvo — kaže jasno že v naprej usodo vseh podobnih povzetij brezvestnih agentov. Vojna uprava predpostavlja, da se srbski narod po žalostnih izkušnjah sedanje vojne ne bo dal zapeljati po tujih agentih, opozarja pa, da bo vsak poskus pobune proti sedanjem oblasti, ki je v začetku neusmiljeno zadušen. Za eno naznajna vojna uprava, da izplača nagrado 2000 kron vsakemu, kdo izroči